

1995. évi LVII. törvény

a vízgazdálkodásról

Az Országgyűlés a vizek hasznosításával, hasznosítási lehetőségeinek megőrzésével és kártételeinek elhárításával összefüggő alapvető jogok és kötelezettségek meghatározására - a környezet- és természetvédelmi követelményekre figyelemmel - a következő törvényt alkotja:

I. Fejezet

Általános rendelkezések

1. § (1) A törvény hatálya

a) a felszín alatti és a felszíni vizekre (a továbbiakban: vizek), a felszín alatti vizek természetes víztartó képződményeire, illetőleg a felszíni vizek medrére és partjára;

b) arra a létesítményre, amely a vizek lefolyási és áramlási viszonyait, mennyiségét, minőségét, medrét, partját vagy a felszín alatti vizek víztartó képződményeit befolyásolja vagy megváltoztathatja;

c) arra a tevékenységre, amely a vizek lefolyási és áramlási viszonyait, mennyiségét, minőségét, medrét, partját vagy a felszín alatti vizek víztartó képződményeit befolyásolja vagy megváltoztathatja;

d) a vizek hasznosítására, hasznosíthatóságának megőrzésére és a vízkészletekkel való gazdálkodásra;

e) a vizek megismeréséhez, állapotának feltárásához szükséges mérésre, adatok gyűjtésére, feldolgozására, szolgáltatására és felhasználására (a továbbiakban: vízrajzi tevékenység), valamint a vizek állapotának értékelésére, kutatására;

f) a vízkárok elleni védelemre és védekezésre,

továbbá a c)-f) pontokban megjelölt tevékenységeket folytató természetes és jogi személyekre, ezek jogi személyiséggel nem rendelkező gazdasági társaságaira terjed ki.

(2) A nemzetközi együttműködésből adódó vízgazdálkodási feladatok ellátására e törvény hatálya annyiban terjed ki, amennyiben nemzetközi szerződés eltérően nem rendelkezik.

(3) A vizek védelmével összefüggő - e törvényben nem szabályozott - követelményekről és feladatokról külön törvény rendelkezik.

(4) A külön meghatározást igénylő fogalmak jegyzékét az 1. számú melléklet tartalmazza.

II. Fejezet

A vizekkel és vízilétesítményekkel összefüggő feladatok

2. § (1) Az állami feladatok:

a) a vízgazdálkodás országos koncepciójának és ezen koncepció egyes részterületeit érintő, a vizek külön jogszabályban megfogalmazott jó állapotának elérését szolgáló intézkedések programjának, valamint a vízkészletek védelmét és fenntartható használatát szolgáló finanszírozási és költséggazdálkodási politikának, az árpolitikának a kialakítása, továbbá a Nemzeti Környezetvédelmi Programmal összhangban lévő nemzeti programok kialakítása, jóváhagyása, vízgyűjtő-gazdálkodási terv készítése;

b) az állami vízgazdálkodási közfeladatok tekintetében az a) pontban említettek végrehajtásának megszervezése;

c) a nemzetközi együttműködésből adódó vízügyi feladatok ellátása;

d) a lehetséges víznyerő területek távlati ivóvízbázissá nyilvánítása, és ezen vízbázisok vízkészletének felhasználható állapotban tartása;

e) a vízimunkák és vízilétesítmények műszaki tervezésével, kivitelezésével, továbbá üzemeltetésével összefüggő szabályozási feladatok ellátása;

f) a vízügyi igazgatási és ennek keretében hatósági feladatok szabályozása;

g) az állami hatósági feladatok ellátása;

h) az állami tulajdonban lévő közcélú vízilétesítmények működtetése, a koncessziós pályázat kiírása, elbírálása és a koncessziós szerződés megkötése;

i) a vízgazdálkodáshoz szükséges adatgyűjtés elrendelése;
j) a vízrajzi tevékenység ellátása és szabályozása, a vízkészletek mennyiségi és minőségi számbavétele;
k) a vizek kártételei elleni védelem érdekében a vízkárelhárítási tevékenység szabályozása, szervezése, irányítása, ellenőrzése, a helyi közfeladatokat meghaladó védekezés.

(2) Az (1) bekezdésben felsorolt feladatok közül az *a)*, az *f)* és az *i)* pontban említetteket a Kormány; a *b)*, a *c)*, a *d)* és a *k)* pontban említetteket a vízgazdálkodásért felelős miniszter (a továbbiakban: miniszter) és - a Kormány által meghatározott munkamegosztás szerinti rendben - az érdekelt miniszter együttesen; az *e)*, a *g)*, a *h)* és a *j)* pontokban említetteket a miniszter látja el.

3. § (1) A vizekkel és a vízilétesítményekkel összefüggő állami feladatok körében az igazgatási tevékenységeket (a továbbiakban: vízügyi igazgatás) - a 2. § (2) bekezdésében megjelölt munkamegosztásra is figyelemmel - a miniszter az állami vízügyi igazgatási szervezet (a továbbiakban: vízügyi igazgatási szervezet) útján végzi.

(2) A vízügyi igazgatási szervezet részei a miniszter által irányított ágazati minisztérium, valamint az e célra létrehozott központi és területi szervek.

(3) A vízügyi igazgatási szervezet látja el - a mezőgazdasági vízgazdálkodási célokat szolgáló vizek és vízilétesítmények kivételével - azoknak az állam tulajdonában lévő vizeknek és vízilétesítményeknek a kezelését, amelyek nem minősülnek az állam vállalkozói vagyonának, és így más gazdálkodó szervezet használatába nem adhatók. A mezőgazdasági vízgazdálkodási célokat szolgáló vizek és vízilétesítmények tekintetében a kezeléssel a mezőgazdasági vízszolgáltatás és vízkárelhárítás feladatait ellátó miniszter gondoskodik.

(4) A vízügyi igazgatási szervezet feladat- és hatáskörét a Kormány, az illetékességi, illetve működési területét a miniszter rendeletben állapítja meg.

4. § (1) A települési önkormányzat feladata:

a) a helyi vízi közüzemi tevékenység fejlesztésére vonatkozó - a vízgazdálkodás országos koncepciójával és a jóváhagyott nemzeti programokkal összehangolt tervek kialakítása és végrehajtása;

b) a helyi víziközművek működtetése, a koncessziós pályázat kiírása, elbírálása és a koncessziós szerződés megkötése;

c) a közműves vízellátás körében a települési közműves vízszolgáltatás korlátozására vonatkozó terv jóváhagyásáról és a vízfogyasztás rendjének megállapításáról való gondoskodás;

d) a vízgazdálkodási feladatokkal kapcsolatos önkormányzati hatósági feladatok ellátása;

e) a természetes vizek fürdésre alkalmas partszakaszainak és azzal összefüggő vízfelületének kijelölése;

f) a helyi vízrendezés és vízkárelhárítás, az árvíz- és belvízelvezetés.

(2) A települési önkormányzat - a vízgazdálkodási tevékenységek, mint közfeladatok (közszolgáltatások) körében - köteles gondoskodni:

a) a települések lakott területén az ivóvízminőségű vízre vonatkozó előírásoknak megfelelő ivóvízellátásról;

b) a 2000 lakosegyenértékkal jellemezhető szennyvízkibocsátás feletti szennyvíz-elvezetési agglomerációt alkotó településeken a keletkező használt vizek (szennyvizek) szennyvízelvezető művel való összegyűjtéséről, tisztításáról, a tisztított szennyvíz elvezetéséről, illetőleg a más módon összegyűjtött szennyvíz, továbbá a szennyvíziszap ártalommentes elhelyezésének megszervezéséről;

c) *a)* *b)* pontban meghatározott feladatok ellátásáról a lakosegyenértéktől függetlenül azokon a területeken, amelyeket a vízbázisok, távlati vízbázisok, valamint az ivóvízellátást szolgáló vízilétesítmények védelméről, továbbá a felszín alatti vizek minőségét érintő tevékenységekkel összefüggő egyes feladatokról szóló jogszabályok határoznak meg;

d) a hulladékgazdálkodásról szóló külön törvény szerint nem közművel összegyűjtött szennyvizek ártalommentes elhelyezésének szervezéséről és ellenőrzéséről.

(3) Az (1) bekezdésben felsorolt feladatok - a külön jogszabályokban a polgármester, illetve a jegyző hatáskörébe utalt feladatok kivételével - a képviselő-testület, a főváros esetében a fővárosi önkormányzat képviselő-testületének hatáskörébe tartoznak.

BH2001. 290. A vízműtársulat cégbejegyzésénél irányadó szempontok [1997. évi CXLV. tv. (Ctv.) 44. § (1) bek., 1995. évi LVII. tv. 4. § (1) bek., 28. § (1) bek., 34. § (1)-(3) bek., 35. § (1) bek., 36. § (1) bek. d) pont, 37. § (1) bek. d) pont, (4) bek.].

5. § (1) A vízügyi igazgatási szervezet területi szerve a területi jelentőségű vízgazdálkodási feladatok, koncepciók egyeztetésére, véleményezésére Területi Vízgazdálkodási Tanácsot hoz létre.

(2) A Területi Vízgazdálkodási Tanács munkájában a külön jogszabályban meghatározott szervek, szervezetek képviselői és a tárgyalat témában érintettek képviselői vesznek részt.

III. Fejezet

A tulajdonra és a tulajdon működtetésére vonatkozó rendelkezések

6. § (1) Az állam kizárólagos tulajdonában vannak:

- a) a felszín alatti vizek és azok természetes víztartó képződményei;
- b) a természetes tavak közül a Balaton (a Kis-Balaton Vízvédelmi Rendszerrel együtt), a Velencei-tó, a Fertő tó és a Hévízi-tó, valamint azok medre;
- c) az államhatárt alkotó vagy metsző folyók, patakok, a törvény 2. számú melléklete szerinti egyéb folyók, patakok, holtágak, mellékágak és azok medre;
- d) a folyóvízben újonnan keletkezett szigetek;
- e) az államhatárt alkotó vagy metsző csatornák, továbbá a törvény 3. számú melléklete szerinti csatornák, tározók, árvízvédelmi fővédvonalak és egyéb vízilétesítmények.

(2) A 2. és a 3. számú melléklet szerinti vízfolyások és vízilétesítmények jegyzékét a miniszter rendeletben teszi közzé.

(3) A helyi önkormányzat tulajdonában vannak törzsvagyongként - a külön törvények rendelkezése alapján - a helyi önkormányzatoknak átadott vizek és vízilétesítmények (ideértve a víziközműveket is).

(4) Az ingatlan tulajdonosának a tulajdonában vannak:

- a) az ingatlan határain belül keletkező és ott befogadóba torkolló vízfolyások;
- b) az ingatlan határain belül levő természetes állóvizek (a tó, a holtág), amelyek más ingatlanon elhelyezkedő vizekkel közvetlen kapcsolatban nincsenek;
- c) az ingatlanra lehulló és az ingatlanon maradó csapadékvíz;
- d) jogszabály eltérő rendelkezése hiányában az ingatlan határain belül levő és saját célt szolgáló vízilétesítmények.

(5) Az állami tulajdonban lévő természetvédelmi szempontból védett, fokozottan védett, illetve védelemre tervezett területeken lévő vizek forgalomképtelenek.

(6) Az (1), (3), (4) és (5) bekezdésben nem említett vizek és vízilétesítmények állami tulajdonban vannak, de forgalomképesek. Elidegenítés esetén az érintett helyi önkormányzat (önkormányzati társulás) - több önkormányzat esetében az érintettség arányában - elővásárlási joggal rendelkezik. Az elővásárlási jog szempontjából érintett az a helyi önkormányzat, amelynek a közigazgatási területén vagy határán van a víz, illetve vízilétesítmény.

(7) A természetes úton létrejött - a meder részét már nem képező - feliszapolódáson (parti növedék) csak a parti ingatlan tulajdonosa szerezhethet tulajdont.

BH2000. 258. *A folyók holtágainak tulajdoni viszonyai; azok önkormányzati tulajdonba adásának feltételei [1964. évi IV. tv. (Vt.) 17. § (1)-(2) bek., 1990. évi LXV. tv. (Ötv.) 107. § (1)-(3), (5) és (7) bek., 1991. évi XXXIII. tv. (Övt.) 10. §, 15. §, 16. § (2)-(3) bek., 33. § (1) bek., 36. § (1) bek., 1992. évi LV. tv. 13. § (2) bek., 1995. évi LVII. tv. 6. § (1) bek. c) pont 2. mell., 1972. évi 31. tvr. 30. § (1) bek. a) pont, Ptk. 168. § (1) bek., 171 § (1) bek., 172. § b)-c) pont, 173. §, 32/1964. (XII. 13.) Korm. r. 41. §, 22/1996. (XI. 29.) KHVM r.]*

7. § (1) Az állami tulajdonban lévő vizekről és vízilétesítményekről a 9-10. §-okban és a 13. §-ban foglaltakra is figyelemmel, a közérdek mértékéig, a központi költségvetés - ideértve a fejezeti kezelésű Környezetvédelmi és vízügyi céllelőirányzat pénzeszközeinek felhasználásával -, illetve vízgazdálkodási társulat útján (IX. Fejezet) kell gondoskodni.

(2) Az (1) bekezdésben megjelölt feladat:

a) a vízbázisvédelem ellátása, a vízkészletek átcsoportosítását szolgáló vízelosztó rendszerek - ideértve a csatornákat is - létesítése, fenntartása és üzemeltetése, továbbá a többes rendeltetésű rendszerek fenntartása és üzemeltetése;

b) a vízfolyások medrében (így például a kis-, a közép-, a nagyvízi mederben és a mellékágakban) a víz, a hordalék, a jég zavartalan levonulási lehetőségének megteremtése, a folyószabályozási, mederfenntartási munkálatok elvégzése, valamint a hajózható folyószakaszokon, természetes tavakon, csatornákon a hajóút kijelölése, kitűzése és fenntartása;

c) a természetes állóvizek, holtágak, patakok vagy patakszakaszok szabályozása, fenntartása, partvédelme és üzemeltetése, a vizek kártételeinek megelőzése, mérséklése;

d) az elsőrendű árvízvédelmi létesítmények (így például töltések, mőtárgyak) fejlesztése és fenntartása, azokon a védekezés ellátása, az árvízmentesítés - ha az kettőnél több települést érint - a védelmi szakfelszerelés karbantartása és fejlesztése;

e) a vízépítési mőtárgyak (vízlépcsők) - fenntartása és üzemeltetése a jogszabályok, üzemeltetési szabályzatok szerinti - működtetése;

f) a belvízelvezető művek (így például a belvízcsatornák, szivattyútelepek, belvíztározók) létesítése, fenntartása, bővítése, a belvízvédekezés irányítása és végrehajtása;

g) a víziközműrendszerek és a vízkészlet-gazdálkodási célú feladatokat ellátó vízátervező csatornák bővítése és üzemeltetése.

(3) A helyi önkormányzat tulajdonában lévő vizekről és vízellátási létesítményekről a 9-10. §-okban és a 13. §-ban foglaltakra is figyelemmel a központi és az önkormányzati költségvetésben meghatározott pénzeszközök felhasználásával, illetve vízgazdálkodási társulat útján (IX. Fejezet) kell gondoskodni.

(4) A (3) bekezdésben megjelölt feladat:

a) a 4. § (2) bekezdésének a) pontjában meghatározott feladat ellátását szolgáló létesítmények megvalósítása, bővítése, működtetése, fenntartása, valamint ennek hiányában az előbbieken hivatkozottak szerinti ivóvízminőségű víz egyéb módon történő biztosítása és a vízbázisvédelmi feladatok ellátása;

b) a 4. § (2) bekezdésének b) pontjában meghatározott feladat ellátásához szükséges szennyvízelvezető, -tisztító és -elhelyezést biztosító létesítmények megvalósítása, bővítése, működtetése és fenntartása;

c) a természetes állóvizek és holtágak, patakok vagy patakszakaszok szabályozása, fenntartása, partvédelme és üzemeltetése, a vizek kártételeinek megelőzése, mérséklése;

d) a belvízelvezető művek (így például a belvízcsatornák, szivattyútelepek, belvíztározók) létesítése, fenntartása, bővítése és a belvízvédekezés végrehajtása;

e) a víz, a hordalék, a jég zavartalan levonulási lehetőségének megteremtése, a szabályozási és mederfenntartási munkálatok elvégzése;

f) a település belterületén a patakok, csatornák áradása, továbbá a csapadék- és egyéb vizek kártételének megelőzése, a kül- és belterületen a patakiszabályozás, árvízvédelmi létesítmények építése, fenntartása, fejlesztése, az árvízmentesítés, az árvízvédekezés szervezése, irányítása, végrehajtása, a védelmi szakszervezetek karbantartása és fejlesztése.

(5)-(6)

7/A. § (1) A települési önkormányzatok a 4. § (2) bekezdés b) pontjában meghatározott feladataikat a szennyvízelvezetési agglomerációk keretében látják el.

(2) A 4. § (2) bekezdés b) pontjában foglaltak végrehajtására a Kormány nemzeti programot készít, és annak keretében határozza le és jelöli ki a szennyvízelvezetési agglomerációkat.

(3) Meglévő szennyvízelvezetési agglomerációnak kell tekinteni - függetlenül attól, hogy egyetlen vagy több kapcsolt települési szennyvíz-csatározási alrendszer a vizsgálat tárgya - a szennyvízelvezetési agglomerációk lehatárolásáról és települési jegyzékéről szóló kormányrendelet hatálybalépésekor már üzemelő vagy vízjogi létesítési engedély alapján épülő rendszereket.

(4) A szennyvízelvezetési agglomeráció lehatárolása során az alábbi szempontok irányadók:

a) környezetvédelmi és közegészségügyi, járványügyi (vízbázisvédelmi, befogadó vízminőségvédelmi),

b) természet- és tájvédelmi,

c) domborzati,

d) klimatikus hidrológiai és hidrogeológiai,

e) gazdasági (településszerkezeti, településfejlesztési),

f) műszaki,

g) üzemeltetési,

h) társadalmi,

i) idegenforgalmi

adottságok.

(5) A kijelölt szennyvízelvezetési agglomerációk szükség szerinti módosítását a Kormány két évente a (2) bekezdésben említett program felülvizsgálata keretén belül végzi el.

8. § (1) A közérdek mértékét meghaladó, illetve a 7. §-ban nem említett tevékenység - vízimunka, vízellátási létesítmény építése - többletköltségeit az igénylők kötelesek megtéríteni.

(2) A helyi közcélú vízellátási létesítmények, illetve a közcélú vízimunkák költségeit, vízitársulat esetén a tagok a társulati érdekeltségi szabályok szerint, vízitársulat hiányában az érdekeltek érdekeltségük arányában kötelesek viselni (közcélú érdekeltségi hozzájárulás).

(3) Vízitársulat hiányában a (2) bekezdés szerinti költségeket az államigazgatási eljárás általános szabályairól szóló törvény rendelkezései szerint lefolytatott eljárásban hozott határozatával érdekeltségük arányában az érdekeltekre a jegyző veti ki.

9. § (1) Az állam a kizárólagos tulajdonában lévő regionális víziközművek és csatornák vagy az önkormányzat, illetve az önkormányzati társulás (a továbbiakban együtt: önkormányzat) a törzsvagyonába tartozó víziközművek létesítésére, felújítására, karbantartására és üzemeltetésére (a továbbiakban: működtetés)

a) saját többségi részesedésével működő gazdálkodó szervezetet hoz létre, vagy költségvetési, illetőleg önkormányzati intézményt alapít, vagy

b) a működtetés időleges jogát koncessziós szerződésben a pályázat nyertesének engedi át.

(2) Nem minősül koncesszióköteles tevékenységnek:

a) a 3. számú melléklet szerinti csatornák közül azoknak a működtetése, amelyek nem alkalmasak egyidejűleg mezőgazdasági, ipari és ivóvíz-ellátási, továbbá hajózási célra;

b) a víziközmű-társulatok által végzett közműlétesítés vagy -fejlesztés;

c) az üzemi vízellátásművek működtetése abban az esetben sem, ha külön hatósági engedély alapján közműves vízszolgáltatást is végeznek;

d) az állam kizárólagos tulajdonába vagy a helyi önkormányzat törzsvagyonába tartozó vízellátásművek közül a víziközművek működtetése, ha a szerződésre vonatkozó általános előírások alapján állam vagy helyi önkormányzat többségi részesedésével e célra alapított gazdálkodó szervezetnek - illetőleg az e gazdálkodó szervezetek által a saját többségi részesedésükkel ugyancsak e célra alapított gazdálkodó szervezetnek - engedik át a tevékenység gyakorlását.

10. § (1) A kizárólagos állami tulajdonban, illetve önkormányzati törzsvagyonban lévő közcélú vízellátásművek működtetését végző gazdálkodó szervezetnek a létesítmény közművagyonát az állam nevében a miniszter, az önkormányzat nevében a képviselő-testület adja szerződéssel használatba.

(2) A szerződésnek tartalmaznia kell:

a) a közművagyon működtetésének jogi és pénzügyi feltételeit;

b) a kötelezően ellátandó feladatokat;

c) a teljesítés jogi garanciáit.

(3) A használatba adható közművagyon körét, a szerződés előkészítésével és megkötésével kapcsolatos feladatokat a Kormány rendeletben állapítja meg.

11. § (1) A koncessziós pályázatot

a) az állami tulajdon működtetésére a miniszter;

b) a helyi önkormányzati tulajdon működtetésére a képviselő-testület írja ki.

(2) A pályázati kiírásnak tartalmaznia kell, hogy az a vízi közüzemi tevékenységekre [13. § (1) bekezdés] együttesen vagy külön-külön vonatkozik.

(3) A koncessziós pályázatot akkor lehet kiírni, ha a koncessziós szerződés alapján végzendő tevékenység összhangban van a jóváhagyott terület- és településfejlesztési, -rendezési tervekkel, a környezet és a természet védelmével, valamint a vízbázisvédelmi előírásokkal.

(4) A pályázati kiírásnak - a koncesszióról szóló törvényben foglaltakon kívül - tartalmaznia kell:

a) a koncessziós társaság által nyújtott szolgáltatással kapcsolatban jogszabályban, illetve szabványban meghatározott követelményeket;

b) a szolgáltatási díjak megállapításának, illetve megváltoztatásának módját és feltételeit, ideértve a hatósági árrakra vonatkozó tájékoztatást is;

c) a folyamatos vízszolgáltatáshoz szükséges eszközöket és egyéb feltételeket;

d) a koncesszióval érintett ingatlanok megjelölését, a koncessziós társaságot terhelő szolgalmakat, illetve a társaság által nyújtandó használati és egyéb jogokat;

e) a koncessziós társaság adatszolgáltatási kötelezettségét;

f) a koncessziós társaságot a koncessziós tevékenység ellátásával kapcsolatban, harmadik személyekkel szemben terhelő kártalanítási, kártérítési és egyéb kötelezettségeket;

g) a koncessziós tevékenység környezet-, természet- és vízbázisvédelmi követelményeit;

h) a pályázaton való részvétel feltételeit (így például részvételi díj, biztosíték, a pályázó gazdálkodási, pénzügyi helyzetéről nyújtott tájékoztatás);

i)

j) a koncessziós társaság induló vagyonának megkívánt mértékét.

(5) Nem kell koncessziós társaságot alapítania a koncessziós pályázat nyertesének, ha az állam vagy a helyi önkormányzat által - az állam vagy az önkormányzat többségi részesedésével - közcélú vízellátásművek működtetésére létrehozott gazdálkodó szervezet.

12. § A koncesszió időtartama alatt a koncessziós társaság jogosult a koncesszióba adott vízellátásművek területén halászási, üdülési, sportcélú, idegenforgalmi, fürdő- és kereskedelmi szolgáltatások végzésére, az ezeket szolgáló létesítmények megvalósítására, illetve működtetésére, a csatornán létesített hajózási célú infrastruktúra működtetésére.

IV. Fejezet

Víziközművekkel végzett közüzemi tevékenység

13. § (1) A víziközművek működtetése során végzett vízellátás, szennyvízelvezetés, -elhelyezés és -tisztítás, valamint egyesített rendszer esetén a csapadékvíz-elvezetés közüzemi tevékenység. A víziközművek működtetőit a közüzemi tevékenység keretében az ivóvízellátás és a szennyvízelvezetés szolgáltatására szerződés-kötési kötelezettség terheli.

(2) Az (1) bekezdésben említett közüzemi tevékenységre a Polgári Törvénykönyvnek a szerződésre vonatkozó általános szabályait és a közüzemi szerződésre vonatkozó rendelkezéseit kell alkalmazni.

(3) A közüzemi tevékenységgel nyújtott szolgáltatásért díjat kell fizetni. A díjfizetés elmulasztása miatt a vízellátást a közüzem korlátozhatja - termelési célú vízfelhasználásnál szüneteltetheti - azonban a létfenntartási ivó- és közegészségügyi, katasztrófa-elhárítási vízigények kielégítéséhez szükséges vizet ebben az esetben is szolgáltatni kell.

(4) A közüzemi szolgáltatás minőségi követelményeit, a feleket szerződés alapján megillető alapvető jogokat és kötelezettségeket - ideértve a szerződés-kötési kötelezettség korlátozásának feltételeit is - a Kormány rendeletben állapítja meg.

V. Fejezet

Gazdálkodás a vízkészletekkel

14. § (1) A vizek hasznosítási lehetőségeinek megőrzésére

a) a természetes vizek hasznosíthatósági feltételeinek rendszeres ellenőrzésével,

b) a vízszennyezések megakadályozásával,

c) a vizek védelmét, illetve szabályozását szolgáló vízállésművek létesítésével és működtetésével,

d) a vízhasználatot akadályozó vízminőségi károk megelőzésével, csökkentésével, illetve elhárításával,

e) a vizek medrének és a vízállésművek vízvédelmi célú karbantartásával,

f) a vizek, azok jellemzőinek megfigyelésével, állapotának értékelésével,

g) az emberi beavatkozások, a felszíni és felszín alatti vizek állapotára gyakorolt hatások elemzésével,

h) a vízhasználatok gazdasági elemzésével,

i) a vízkészletek ésszerű használatára ösztönző jogi és közgazdasági eszközrendszer kialakításával

kell törekedni.

(2) Az ivóvízellátást, az ásvány- és gyógyvíz hasznosítást szolgáló vagy erre kijelölt vizeket a vízkivétel védőidomainak, védőterületének külön jogszabályban meghatározott mértékű kijelölésével és fenntartásával fokozott védelemben és biztonságban kell tartani (vízbázisvédelem).

(3) A távlati ivóvízbázis vagy az elvi vízjogi engedéllyel már lekötött vízkészlet védelme érdekében a vízügyi hatóság e törvény alapján, külön jogszabály szerinti tulajdoni és használati korlátozást rendelhet el.

(4) Aki a vízkészlet hasznosítására jogot szerzett, köteles a hasznosításba vont vízkészletet - a hasznosítás mértékének arányában - biztonságban tartani, továbbá gondoskodni a szennyvizek összegyűjtéséről, elvezetéséről, kezeléséről és a környezetvédelmi előírásoknak megfelelő elhelyezéséről.

(5) Aki a szennyvízelvezető és -tisztító közműbe a meghatározott mértéket meghaladó károsító anyagot bocsát be, csatornabírságot köteles fizetni.

(6) Az (5) bekezdésben említett károsító anyagok fajtáit, azok határértékeit, a csatornabírság kiszabásával kapcsolatos szabályokat, valamint a csatornabírság mértékét - a szennyvízelvezető és -tisztító közműbe bebocsátott szennyvíz mennyisége, a határértéken felül mért szennyező anyag mennyisége és az egyes szennyező anyagokhoz rendelt bírságtétel alapján - a Kormány rendeletben állapítja meg.

(7) Az állam kizárólagos tulajdonában lévő természetes vizek medrében található nádasok vízminőség-védelmi nádgazdálkodásáról a meder kezelője köteles gondoskodni.

15. § (1) A felszín alatti vizet - az e törvényben foglaltak figyelembevételével - csak olyan mértékben szabad igénybe venni, hogy a vízkivétel és a vízutánpótlás egyensúlya minőségi károsodás nélkül megmaradjon, és teljesüljenek a külön jogszabály szerinti, a vizek jó állapotára vonatkozó célkitűzések elérését biztosító követelmények.

(2) A vízigények a felhasználható vízkészlet mennyiségi és minőségi védelmére is tekintettel elsősorban a vízhasználat céljára még le nem kötött vízkészletből elégíthetők ki.

(3) Az ásvány-, gyógy- és termálvizek felhasználásánál előnyben kell részesíteni a gyógyászati, illetve gyógyüdülési használatot. A kizárólag energia hasznosítás céljából kitermelt termálvizet - a külön jogszabályban megfogalmazottak szerint - vissza kell táplálni.

(4) A vízigények kielégítésének sorrendje az (1)-(3) bekezdésekben foglaltakra is figyelemmel:

- a) létfenntartási ivó és közegészségügyi, katasztrófa-elhárítási,
- b) gyógyászati, valamint a lakosság ellátását közvetlenül szolgáló termelő- és szolgáltató tevékenységgel járó,
- c) állatitatósi, haltenyésztési,
- d) természetvédelmi,
- e) gazdasági,
- f) egyéb (így például sport, rekreációs, üdülési, fürdési, idegenforgalmi célú)

vízhasználat.

(5) Ha a vízhasználat korlátozása szükségessé válik, a korlátozás sorrendje a (4) bekezdésben meghatározott kielégítési sorrend fordítottja.

(6) Ha a felhasználható vízmennyiség természeti vagy egyéb elháríthatatlan okból csökken, a vízhasználat - a létfenntartási vízhasználat kivételével - az (5) bekezdés szerinti sorrendben kártalanítás nélkül korlátozható, szüneteltethető, vagy a biztonsági követelmények megtartása mellett megszüntethető.

(7) Az árpolitika kialakítása során érvényesíteni kell a vízszolgáltatások, a vízigénybevétel céljától függő költségek megtérülésének elvét (megkülönböztetve legalább a háztartási, ipari, mezőgazdasági igényeket), figyelembe véve a környezet- és vízkészletvédelemmel összefüggő költségeket, a szennyező fizet elvet. Az árak megállapítása során figyelemmel kell lenni a megtérülés társadalmi, környezeti és gazdasági hatásaira.

(8) A vízhasználó a vízjogi létesítési, üzemeltetési engedélyben lekötött vagy engedély nélkül felhasznált, az üzemi fogyasztó a ténylegesen igénybe vett vízmennyiség után a Környezetvédelmi és vízügyi célelőirányzat javára - a külön jogszabály szerinti kivétellel - vízkészletjárulékot köteles fizetni.

(9) A Környezetvédelmi és vízügyi célelőirányzat a vízgazdálkodás e törvényben meghatározott közcélú feladatainak ellátását, ezen belül különösen, a vizek kártételei elleni védekezést, a vízkészletek védelmét, a takarékos és gazdaságos vízhasználatot (ivóvízhasználatot), a közcélú vízilétesítmények (víziközművek létesítését, fejlesztését), a vízrajzi tevékenység fejlesztését, az állami vízügyi alapfeladatok ellátását, a vízgazdálkodási kutatás és műszaki fejlesztés forrásainak kiegészítését elősegítő előirányzat.

VI. Fejezet

A vizek kártételei elleni védelem és védekezés

16. § (1) A vizek kártételei elleni védelem érdekében szükséges feladatok ellátása - a védőművek építése, fejlesztése, fenntartása, üzemeltetése, valamint a védekezés - az állam, a helyi önkormányzatok, illetve a károk megelőzésében vagy elhárításában érdekelt kötelezettsége.

(2) A vízügyi igazgatási szervezet feladata - a mezőgazdasági vízgazdálkodási célokat szolgáló vízilétesítmények kivételével - a folyók vízkárelhárítási célú szabályozása, a kettőnél több települést szolgáló vízkárelhárítási létesítmények - az árvízvédelmi fővédvonalak, vízkárelhárítási célú tározók, belvízvédelmi főművek (a továbbiakban: védőművek) - építése, ezek, valamint az állam kizárólagos tulajdonában lévő védőművek fenntartása és fejlesztése, továbbá azokon a védekezés ellátása. A mezőgazdasági vízgazdálkodási célokat szolgáló vízilétesítmények esetében a feladat ellátásáról a mezőgazdasági vízszolgáltatás és vízkárelhárítás feladatait ellátó miniszter gondoskodik.

(3) A vízügyi igazgatási szervezet területi szervének vízkárelhárítással összefüggő feladata:

- a) a vízkárelhárítás műszaki, igazgatási teendőinek irányítása, illetőleg ellátása;
- b) a védőművek építése, fejlesztése, illetve az építés, fejlesztés összehangolása;
- c) a védekezés területi tervezése, szervezése, szakmai irányítása;
- d) a helyi önkormányzatok vízkár-elhárítási tevékenységének szakmai irányítása;
- e) a helyi önkormányzatok számára a vizek kártételei elleni védelemmel összefüggő, a közigazgatási feladatok ellátásához szükséges tervek elkészítéséhez adatok szolgáltatása;
- f) a víztársulatok vízkár-elhárítási tevékenységének szakmai irányítása;
- g) a vizek kártételei elleni védelemmel kapcsolatos tájékoztatás.

(4) A helyi önkormányzatok feladata:

- a) a legfeljebb két település érdekében álló védőművek létesítése, a helyi önkormányzat tulajdonában lévő védőművek fenntartása, fejlesztése és azokon a védekezés ellátása;

b) a település belterületén a patakok, csatornák áradásai, továbbá a csapadék- és egyéb vizek által okozott kártételek megelőzése - kül- és belterületi védőművek építésével - a védőművek fenntartása, fejlesztése és azokon a védekezés ellátása;

c) a vizek kártételei elleni védelemmel összefüggő - külön jogszabályban meghatározott - feladatok ellátása.

(5) A vizek kártételei elleni védelem érdekében szükséges állami vagy helyi önkormányzati feladatkörbe nem tartozó tevékenységek ellátása az érdekelt tulajdonosok, illetve az ingatlant egyéb jogcímen használók feladata.

17. § (1) Az árvíz- és belvízvédekezés országos irányítása

a) a rendkívüli védekezési készség beálltáig a miniszter;

b) a rendkívüli védekezési készség (veszélyhelyzet) tartama alatt a kormánybiztos;

c) különösen nagy veszély esetén (szükségállapot) - a külön jogszabály szerinti - kormánybizottság hatáskörébe tartozik.

(2) A kormánybiztosi teendőket a miniszter látja el, akadályoztatása esetén jogkörét a közigazgatási államtitkár gyakorolja.

(3) A saját szervezettel védekező települések által fenntartott műveken az árvíz- és belvízvédekezés műszaki feladatait a település közigazgatási határán belül - a vízügyi igazgatási szervezet területi szervének szakmai irányításával - a polgármester (Budapesten a főpolgármester) a polgármesteri (főpolgármesteri) hivatal útján látja el.

(4) Az árvíz- és belvízvédekezés, valamint a helyi vízkárelhárítás államigazgatási feladat- és hatáskörét - a külön jogszabályban meghatározottak szerint - a megyei közgyűlés elnöke, illetőleg a polgármester, fővárosban a főpolgármester látja el.

(5) A vizek kártételei elleni védekezés részletes feladatait, módját és a kormánybiztos jogkörét a Kormány rendeletben állapítja meg.

(6) A főpolgármester, a megyei közgyűlés elnöke, illetve a polgármester rendeli el az árvíz- és belvízvédekezéssel, valamint a helyi vízkárelhárítással kapcsolatos - a külön jogszabályban meghatározott államigazgatási feladatok körében - a kiürítést, a visszatelepítést, továbbá közreműködik az ezzel kapcsolatos egyéb feladatok végrehajtásában.

(7) A polgármester (főpolgármester) az árvíz- és belvízvédekezéssel kapcsolatos államigazgatási feladat- és hatáskörében

a) közreműködik az árvíz- és belvízvédekezési területi bizottság jogszabályban meghatározott feladatainak végrehajtásában;

b) gondoskodik a közterhek, továbbá a védekezéshez szükséges anyagok, eszközök és felszerelések összeírásáról, nyilvántartásáról, szükség szerinti mozgósításáról, továbbá a közterhek általános ellátásáról;

c) megtervezi a kiürítést, a mentést és a visszatelepítést, illetőleg ezek elrendelése esetén gondoskodik a végrehajtásról;

d) gondoskodik az élet- és vagyonbiztonság, valamint a mentés érdekében szükséges egyéb intézkedések megtételéről;

e) gondoskodik a védekezésben részt vevők egészségügyi ellátásáról, továbbá a kiürítés, a mentés és visszatelepítés során a járványok megelőzésével és elhárításával kapcsolatos intézkedésekről, a területileg illetékes népegészségügyi és tisztiorvosi szolgálat közreműködésével;

f) megteszi az árvíz és belvíz által okozott, valamint a védekezéssel kapcsolatban keletkezett károkkal összefüggésben keletkezett helyreállításhoz szükséges intézkedéseket.

(8) A polgármester (főpolgármester) a közműves vízellátással összefüggő államigazgatási feladat- és hatáskörében - a képviselő-testület által jóváhagyott tervnek megfelelően - elrendeli a vízfogyasztás korlátozását.

18. § (1) Ha a vizek előre nem látható események (így például baleset, természeti katasztrófa, bűncselekmény, radioaktív szennyezés) vagy ismeretlen ok miatt rendkívüli mértékben elszennyeződnek vagy elszennyeződhetnek, s ennek következtében a vízellátás, a gyógyászati, az üdülési és sportcélú, valamint az egyéb vízhasznosítás a lakosság egészségét, életét, a gazdaságot és a környezetet súlyosan és közvetlenül veszélyezteteti, a keletkező károk megelőzése, elhárítása, illetve mérséklése (a továbbiakban: vízminőségi kárelhárítás) minden érintett kötelezettsége.

(2) A vízminőségi kárelhárítással összefüggő feladatokat a Kormány rendeletben állapítja meg.

19. § (1) A vízminőségi kárelhárítás művelti irányítása, végrehajtása a vízügyi igazgatási szervezet területi szervének a feladata.

(2) Aki a vízminőség romlását és az ezzel összefüggő közvetlen veszélyt, illetve veszélyhelyzetet előidézte, a vízminőségi kár elhárításában és a veszélyeztetett állapot megszüntetésében - a külön jogszabályban foglaltak szerint - köteles közreműködni.

(3) A (2) bekezdés alkalmazása szempontjából károkozónak minősül a halászati jog gyakorlója, ha a halpusztulás és az azzal okozott vízminőségi kár a halászatra vonatkozó előírások megszegésével és nem vízszennyezés, illetve vízminőségromlás miatt következett be.

(4) A vízminőségi kárelhárítással - a védekezés ellátásával, az egyéb környezeti károk elhárításával, illetve a szükségvízellátással - kapcsolatos költségek a károkozót terhelik.

(5) Ha a károkozó ismeretlen, a kárelhárítás költségeit az elszennyeződött víz vagy vízilétesítmény tulajdonosa viseli.

VII. Fejezet

A vizekkel és vízilétesítményekkel összefüggő ingatlanokra vonatkozó rendelkezések

20. § (1) Az ingatlan tulajdonosa (használója) köteles túrni, hogy a vízügyi igazgatási szervezet területi szervének határozata alapján a közcélú vízilétesítményt az ingatlanán elhelyezzék és üzemeltessék, illetve az ehhez szükséges vízimunkákat elvégezzék, feltéve, ha az ingatlan rendeltetészerű használatát nem zárja ki (vízvezetési szolgalmi jog).

(2) A vízügyi igazgatási szervezet területi szerve kérelemre engedélyezi meglévő és vízjogi engedély alapján üzemelő vízilétesítményhez történő csatlakozást, ha a vízilétesítmény az eredeti rendeltetésének, valamint a csatlakozó céljának együttesen megfelel, illetve arra alkalmassá tehető (vízhasználati szolgalmi jog).

(3) A parti ingatlan tulajdonosa (használója) köteles túrni, hogy a meder tulajdonosa, illetve megbízottai szakfeladataik ellátásához szükséges mértékben az ingatlanhoz fűződő érdekek figyelembevételével

a) az ingatlanon keresztül a víz partjára bejárjanak;

b) a mederből a vízgazdálkodási feladataik végrehajtása során kiemelt, valamint a vízgazdálkodási feladataik elvégzéséhez szükséges anyagokat az ingatlanon keresztül szállítsák, vagy azokat, illetve a munkák elvégzéséhez szükséges eszközöket, átmeneti jellegű létesítményeket az ingatlanon elhelyezzék;

c) a vízrajzi észleléshez, a hajóút kitűzéséhez, valamint az egyéb szakfeladatok ellátásához szükséges jeleket, létesítményeket az ingatlanon elhelyezzék és karbantartsák.

(4) Az ingatlan tulajdonosa (használója) köteles túrni, hogy a földrészlet fekvése szerint illetékes vízügyi felügyelet határozata alapján az ingatlanát árvízi tározóként kijelöljék. Az árvízi tározó területének kijelöléséhez szükséges feltételeket a Kormány rendeletben határozza meg.

21. § (1) Az ingatlan tulajdonosát (használóját) a 20. § (1) és (3) bekezdés szerinti korlátozás mértékének megfelelő kártalanítás illeti meg. Ha a korlátozás következtében az ingatlan használata, az ingatlannal kapcsolatos jog vagy foglalkozás gyakorlása lehetetlenné, illetve számottevően költségessé válik, a tulajdonos az ingatlan kisajátítását kérheti.

(2) A 20. § (4) bekezdése szerinti árvízi tározóba történő sorolással kapcsolatos korlátozások miatt az ingatlan tulajdonosát megillető egyszeri térítésről és kártalanításról külön törvény rendelkezik.

22. § (1) Az ingatlan tulajdonosa (használója):

a) az ingatlant csak úgy hasznosíthatja, művelheti, hogy ezáltal a vizek természetes lefolyását ne akadályozza; a meder, valamint a parti és a part menti létesítmények és egyéb közcélú vízilétesítmények állapotát, üzemeltetését, fenntartását ne veszélyeztesse, továbbá a víz minőségét ne károsítsa;

b) a meder használatát és hasznainak szedését csak a jogszabályban meghatározott feltételekkel; vízjogi engedélyköteles tevékenység esetén a vízjogi engedély szerint végezheti.

(2) A parti ingatlan tulajdonosa parti ingatlanát az elhabolás ellen jogosult megvédeni, illetve az elhabolt részt vízjogi engedély alapján helyreállítani.

23. § (1) E törvény hatálybalépését követően a természetes vizek partját a tulajdonos állam, illetve a tulajdonos helyi önkormányzat közérdekű célokra tartja fenn, ezért az államtól, illetőleg az önkormányzattól beépítetlen ingatlantulajdon természetes vizek partján nem szerezhető.

(2) Felhatalmazást kap a Kormány, hogy különösen indokolt esetben az (1) bekezdésben foglalt korlátozás alól meghatározott ingatlan, illetőleg meghatározott partszakasz tekintetében rendeletben felmentést adjon.

(3) A helyi önkormányzat a forgalomképtelen törzsvagyontulajdonába adott természetes vizek partján levő beépítetlen ingatlanok tekintetében az (1) bekezdésben foglalt korlátozás alól - a települési érdekekre figyelemmel - önkormányzati rendeletben felmentést adhat.

24. § (1) A folyó nagyvízi medrét, továbbá a töltésnek az árvizektől mentesített oldalán lévő azon területet, amelyen fakadó- és szivárgó vizek jelentkezhetnek, csak az árvízvédelmi előírásoknak megfelelően szabad kezelni, használni és hasznosítani.

(2) A folyók, patakok (kiszvízfolyások), belvív- és öntözőcsatornák, tavak, tározók, holtágak parti sávját, továbbá az árvízvédelmi létesítmények (így például: töltés, árvízvédelmi fal, árvízi tározótöltés) mindkét oldali lábvonaltól mért 10-10 méter széles védősávját úgy kell használni, hogy azt a meder, illetve létesítmény tulajdonosa (használója)

a karbantartási munkák, mérések esetenkénti ellátása céljából a feladataihoz szükséges mértékben, illetőleg védekezési célból akadálytalanul igénybe vehesse.

(3) A folyók nagyvízi medrére vonatkozóan kezelési tervet kell készíteni, amely a nagyvízi mederben tevékenységet folytatókra kötelező. A kezelési terv készítésére, tartalmára, jóváhagyására vonatkozó szabályokat a miniszter rendeletben állapítja meg.

(4) Az (1) és (2) bekezdésekben említett, valamint a rendszeresen víz alá kerülő területeken épületet vagy egyéb építményt külön jogszabály alapján és a vízügyi igazgatás területi szervének hozzájárulásával lehet elhelyezni. Engedély nélküli elhelyezés következtében az elhelyezőt ért kárért - ha törvény eltérően nem rendelkezik - kártalanítás nem jár.

(5) A nagyvízi mederre, a parti sávra, a vízjárta és a fakadó vizek által veszélyeztetett területekre, azok használatára, hasznosítására vonatkozó előírásokat és korlátozásokat, valamint a nyári gátak által védett területek értékének csökkenésével kapcsolatos kártérítési eljárás szabályait a Kormány rendeletben állapítja meg.

25. § (1) A partok védelmére szolgáló munkák folytán ideiglenesen igénybe vett terület használatáért a parti ingatlan tulajdonosának kártalanítás nem jár, az évelő növényzetben és a függő termésben okozott zöldkárt, valamint az épületben okozott károkat azonban meg kell téríteni.

(2) A közérdekű mederszabályozáshoz szükséges területet az ingatlan tulajdonosától meg kell vásárolni, illetve - ha adásvételi szerződés nem jön létre - azt ki kell sajátítani.

(3) Az ingatlan tulajdonosa (használója) az ivóvízbázisok, vízkivételi művek védelme érdekében kijelölt védőterületen, védősávon a külön jogszabályban, illetőleg a védőterületet megállapító hatósági határozatban meghatározott, vízbázist veszélyeztető tevékenységet nem végezhet, továbbá a kártalanításra vonatkozó rendelkezések mellett köteles túrni az ezzel összefüggő közérdekű használati jogok gyakorlását, illetőleg az ingatlanhasználat meghatározott körű korlátozását.

26. § Ha a vizek mennyisége vagy a vízilétesítmények teljesítőképessége a többletvizek fokozatos leeresztését teszi szükségessé (szükséghelyzet), az érintett ingatlan tulajdonosa (használója) köteles túrni, hogy a vizeket a nagyobb kár csökkentése és elhárítása érdekében ideiglenesen az ingatlanon tartsák, odavezessék, ideiglenesen tározzák, illetve az ingatlanon átvezessék.

27. § Az e törvény 20. §-ának (1) és (2) bekezdése alapján megállapított vízvezetési szolgalmi jogot és vízhasználati szolgalmi jogot az ingatlan-nyilvántartásba be kell jegyezni, továbbá a 25. § (3) bekezdése szerinti védőterület, továbbá a nagyvízi mederben való elhelyezkedés tényét, mint jogi jelleget a vízügyi hatóság jogerős határozata alapján (a település nevének és helyrajzi számnak a megjelölésével) az ingatlan-nyilvántartásba - külön törvény szerint - fel kell jegyezni.

VIII. Fejezet

A vízügyi hatósági jogkör

28. § (1) Vízjogi engedély szükséges - jogszabályban meghatározott kivételektől eltekintve - a vízimunka elvégzéséhez, illetve vízilétesítmény megépítéséhez, átalakításához és megszüntetéséhez (létesítési engedély), továbbá annak használatbavételéhez, üzemeltetéséhez, valamint minden vízhasználathoz (üzemeltetési engedély).

(2) Elvi vízjogi engedély kérhető a vízjogi engedélyezési kötelezettség alá tartozó vízhasználat, vízimunka és vízilétesítmény műszaki tervezéséhez.

BH2001. 290. *A vízműtársulat cégbejegyzésénél irányadó szempontok [1997. évi CXLV. tv. (Ctv.) 44. § (1) bek., 1995. évi LVII. tv. 4. § (1) bek., 28. § (1) bek., 34. § (1)-(3) bek., 35. § (1) bek., 36. § (1) bek. d) pont, 37. § (1) bek. d) pont, (4) bek.].*

AEÉ 2001/0. *tulajdoni formától függetlenül a vízterületen, kikötőben végzett vízről történő munkavégzéshez engedély szükséges (1995. évi LVII. tv. 1., 28. §)*

29. § (1) Vízjogi engedélyt a hatóság az előírt feltételek megléte esetén csak abban az esetben adhat ki, ha a vízilétesítmény, a vízimunka, illetve a vízhasználat:

a) nem veszélyezteti a vízkészlet védelméhez fűződő érdekeket;

b) megfelel a vízimunkára, a vízilétesítmények, víziközművek megvalósítására, átépítésére és megszüntetésére, valamint üzemeltetésére és a vízhasználatok gyakorlására kiadott vízgazdálkodási, műszaki és biztonsági szabályoknak, a vízháztartás, vízminőség, felszín alatti és felszíni vizek védelmével összefüggő egyéb szabályozásnak;

c) megfelel a külön jogszabályban foglalt előírásoknak.

(2) Új vízjogi engedély csak abban az esetben adható ki, ha az engedélyesek számára az engedélyben meghatározott vízmennyiség biztosítható.

(3) Ha a vízimunka elvégzése, illetve a vízilétesítmény megépítése vagy átalakítása engedély nélkül vagy az engedélytől eltérően történt, az üzemeltetési engedély kiadása megtagadható. Amennyiben a hatóság a létesítmény megvizsgálása után - az eset összes körülményeire is figyelemmel - a fennmaradási engedélyt utólag megadja, a létesítő bírság fizetésére köteles. A bírság az engedély nélkül létrehozott építmény értékének 20%-áig, engedély nélküli vízimunka vagy vízhasználat esetén a mindenkori vízjogi szabálysértési felső értékhatár ötszöröséig terjedhet.

30. § (1) A vízjogi engedélyt (ideértve az elvi engedélyt is) - a külön jogszabályban meghatározott feltételek, továbbá események bekövetkezése esetén - hivatalból vagy kérelemre a hatóság módosíthatja, szüneteltetheti és vissza is vonhatja.

(2) Ha a vízjogi engedély módosítását, szüneteltetését, visszavonását megalapozó eseményt tevékenység vagy mulasztás idézte elő, az engedélyest az ebből eredő károkért az köteles kártalanítani, akinek tevékenysége vagy mulasztása miatt vált szükségessé a hatóság intézkedése.

(3) Az (1) bekezdés alapján hivatalból megtett intézkedésekből keletkezett károkért nem jár kártalanítás, ha az intézkedéseket

a) a közérdek, különösen a vízgazdálkodási, a közegészségügyi, a környezet- és természetvédelmi érdek,

b) a vizek mennyiségének és minőségének természetes vagy egyéb elháríthatatlan okokból történő megváltozása indokolja.

31. § Ha a 28. § (1) bekezdés hatálya alá nem tartozó munka, létesítmény vagy tevékenység a vizek lefolyási, áramlási viszonyait, mennyiségét vagy minőségét, medrének, partjának állapotát vagy a vízilétesítményeket, azok üzemeltetését, védőterületeit bármilyen módon érinti vagy érintheti - és más jogszabály a vízügyi hatóságot szakhatóságként jelöli meg -, az eljáró hatóságot a vízügyi hatóság állásfoglalása köti.

32. § Ha a vizek mennyiségi, minőségi védelme, a vizek kártételeinek elhárítása, a károk megelőzése vagy a jogszerűen gyakorolt vízhasználat azt egyébként szükségessé teszi, a hatóság a vízhasználót, vagy azt, aki a vízviszonyokba jogellenesen beavatkozott a káros, illetve a károsodás veszélyével fenyegető állapot megszüntetésére, a szükséges vízimunka elvégzésére vagy meghatározott módon történő gyakorlására kötelezheti.

33. § (1) A vízügyi felügyelet keretében a hatóság

a) a vízimunkák, a vízilétesítmények megvalósításának az ellenőrzését,

b) vízilétesítmények üzemeltetésének, illetve a vízhasználatok gyakorlásának ellenőrzését,

c) a más hatóság által engedélyezett munkák és megvalósított létesítmények építésénél és üzemeltetésénél a vízügyi előírások megtartásának ellenőrzését,

d) a vízjogi engedély vagy szakhatósági hozzájárulás nélkül végzett munkák, illetőleg megvalósított létesítmények és vízhasználatok folyamatos felderítését végzi.

(2) A vízügyi felügyelet keretében feltárt jogsértő, illetve a károsodás veszélyével fenyegető állapot megszüntetésére a vízügyi hatóság köteles e törvényben és más jogszabályokban meghatározott intézkedéseket megtenni, ideértve a vízjogi engedély visszavonását is.

(3) A vízügyi hatóság az általa engedélyezett vízimunkákról, vízilétesítményekről és a vízhasználatokról vízikönyvet, a vízkészletről pedig nyilvántartást vezet.

IX. Fejezet

A vízgazdálkodási társulatok

34. § (1) A vízgazdálkodási közfeladatok az e törvényben meghatározott feltételek szerint létrehozott vízgazdálkodási társulatok (a továbbiakban: társulat) útján is elláthatók.

(2) A társulat jogi személyiséggel rendelkező gazdálkodó szervezet, közfeladatai jellegétől függően víziközmű-társulat, illetve vízitársulat. A társulat létrehozására, szervezetére, működésére, megszűnésére, egyesülésére, illetve szétválására, valamint választott tisztviselőinek felelősségére - az e törvény eltérő rendelkezése hiányában - a gazdasági társaságokról szóló törvény általános részének rendelkezéseit kell alkalmazni.

(3) A társulat az e törvényben meghatározott közfeladatait szolgáló tevékenységét az érdekeltségi területén végzi.

(4) A társulat tagjai az érdekeltségi területen ingatlantulajdonnal rendelkező vagy az ingatlant egyéb jogcímen használó természetes és jogi személyek, jogi személyiséggel nem rendelkező gazdasági társaságok.

(5) A társulat tagjai kötelesek a társulat közfeladatai ellátásának költségeihez az érdekeltségi egység arányában hozzájárulni.

BH2001. 290. A vízműtársulat cégbejegyzésénél irányadó szempontok [1997. évi CXLV. tv. (Ctv.) 44. § (1) bek., 1995. évi LVII. tv. 4. § (1) bek., 28. § (1) bek., 34. § (1)-(3) bek., 35. § (1) bek., 36. § (1) bek. d) pont, 37. § (1) bek. d) pont, (4) bek.].

BH2001. 187. A cégbíróság törvényességi felügyeleti tevékenységének tartalmát a vonatkozó anyagi jogszabályok és a bírósági cégnyilvántartásról és a cégek törvényességi felügyeletéről szóló törvény rendelkezései határozzák meg azzal, hogy eltérő rendelkezések esetén az anyagi jogi jogszabályban foglaltakat kell alkalmazni [1997. évi CXLV. tv. (Ctv.) 29. §, 49. § (3) bek., 1997. évi CXLIV. tv. (Gt.) 51. § (1) és (2) bek., 1995. évi LVII. tv. 34. §, 160/1995. (XII. 26.) Korm. r. 7. § (4) bek.].

BH2000. 132. A vízgazdálkodási társulat az érdekeltségi hozzájárulás megfizetésére kötelezés körében nem minősül közigazgatási szervnek. A kereset elbírálása az illetékes helyi bíróság hatáskörébe tartozik [1995. évi LVII. tv. 34. § (2) bek., (5) bek., 35. § (1) bek., 43. § (1) bek., Pp. 22. § (1) bek., 23. § (1) bek. f) pont, 324. § (2) bek.].

35. § (1) A társulat közfeladatként:

a) víziközmű-társulat esetén - a település, az együttesen ellátható települések belterületi, illetve lakott területi részének közműves vízellátását, szennyvízelvezetését, szennyvíztisztítását, káros vizek elvezetését szolgáló - vízellátási-műveket hoz létre, illetve fejleszt;

b) víztársulat esetén helyi vízrendezési és vízkár-elhárítási feladatokat lát el.

(2) A víztársulat közcélú mezőgazdasági vízhasznosítási létesítményeket hozhat létre, továbbá azokhoz kapcsolódó talajjavítási tevékenységet, nem közműves vízszolgáltatást végezhet, az alapszabályban meghatározott közfeladatait elősegítő vállalkozási tevékenységet is folytathat.

(3) A víztársulat olyan vállalkozásban vehet részt, amelyben felelőssége nem haladja meg vagyoni hozzájárulásának mértékét.

BH2001. 290. A vízműtársulat cégbejegyzésénél irányadó szempontok [1997. évi CXLV. tv. (Ctv.) 44. § (1) bek., 1995. évi LVII. tv. 4. § (1) bek., 28. § (1) bek., 34. § (1)-(3) bek., 35. § (1) bek., 36. § (1) bek. d) pont, 37. § (1) bek. d) pont, (4) bek.].

BH2000. 132. A vízgazdálkodási társulat az érdekeltségi hozzájárulás megfizetésére kötelezés körében nem minősül közigazgatási szervnek. A kereset elbírálása az illetékes helyi bíróság hatáskörébe tartozik [1995. évi LVII. tv. 34. § (2) bek., (5) bek., 35. § (1) bek., 43. § (1) bek., Pp. 22. § (1) bek., 23. § (1) bek. f) pont, 324. § (2) bek.].

A társulat megalakulása

36. § (1) A társulat akkor jön létre, ha az érdekeltségi területen ingatlantulajdonnal rendelkező, illetve az ingatlant egyéb jogcímen használó természetes és jogi személyeknek, jogi személyiséggel nem rendelkező gazdasági társaságoknak (a továbbiakban: tagoknak) az érdekeltségi egység aránya szerint számított többsége az alakuló közgyűlésen

a) elhatározza a társulat megalakulását,

b) elfogadja a társulat alapszabályát, és

c) megválasztja a társulat testületi vezető szerveit és tisztségviselőit.

(2) A társulat megalakításához az alakuló közgyűlésen a tagok érdekeltségi egység szerint számított legalább kétharmados többségének döntése szükséges.

(3) A társulat megalakulását szervező bizottság készíti elő.

BH2001. 290. A vízműtársulat cégbejegyzésénél irányadó szempontok [1997. évi CXLV. tv. (Ctv.) 44. § (1) bek., 1995. évi LVII. tv. 4. § (1) bek., 28. § (1) bek., 34. § (1)-(3) bek., 35. § (1) bek., 36. § (1) bek. d) pont, 37. § (1) bek. d) pont, (4) bek.].

BH1999. 561. Vízgazdálkodási társulatok jogszabályban elrendelt, új alapszabály készítésére vonatkozó kötelezettségének teljesítésénél irányadó szabályok [1995. évi LVII. tv. 36. § (2) bek., 38. § (8) bek., 45. § (6) bek., 160/1995. (XII. 26.) Korm. r. 5. § (3) bek.].

37. § (1) A társulat alapszabályában meg kell határozni:

a) nevét, székhelyét;

b) feladatát és ezzel összefüggésben azt, hogy víztársulatként vagy víziközmű-társulatként működik-e;

c) tevékenységi körét;

d) érdekeltségi területét (helyszínrajzi ábrázolással);

e) a tagok jogait és kötelességeit;

f) a társulati érdekeltségi egységet, a tagok érdekeltségi hozzájárulásának szabályait;

g) a társulat gazdálkodására (üzemi tevékenységére), vezető beosztású dolgozóira, testületi szerveire vonatkozó általános szervezeti és működési szabályokat, valamint a vízitársulat vállalkozási tevékenységének kereteit;

h) a társulat képviselőjének módját;

i) mindazt, amit jogszabály alapján az alapszabály rendez vagy a taggyűlés szükségesnek tart.

(2) A társulat tagjainak nevét, lakóhelyét, székhelyét az alapszabály mellékletében kell meghatározni, és az alapszabállyal egy időben a cégbírósághoz benyújtani.

(3) A társulat alapítását az alapszabály elfogadásától számított 30 napon belül az intézőbizottságnak cégbejegyzés és közzététel végett be kell jelentenie a cégbíróságnál.

(4) A társulat a cégjegyzékbe történő bejegyzéssel jön létre.

A társulat működése és tevékenysége

38. § (1) A társulat szervei:

a) az alapszabály szerint: közgyűlés vagy küldöttgyűlés (a továbbiakban együtt: taggyűlés),

b) intézőbizottság,

c) ellenőrző bizottság.

(2) A társulat legfőbb szerve a taggyűlés, amely évente legalább egyszer ülést tart.

(3) A taggyűlést az intézőbizottság hívja össze. Ha az intézőbizottság ezt elmulasztja, az összehívásra az ellenőrző bizottság jogosult. A hatóság kezdeményezheti, hogy a cégbíróság a törvényességi felügyelet során eljárva intézkedjen a taggyűlés összehívása érdekében.

(4) A napirendet tartalmazó írásbeli meghívót a taggyűlés tervezett időpontja előtt legalább 15 nappal ki kell küldeni, és a helyben szokásos módon is közzé kell tenni.

(5) A taggyűlés akkor határozatképes, ha azon

a) víziközmű-társulat esetén a tagok érdekeltségi egység aránya szerint számított legalább 51%-a személyesen megjelenik, illetve képviselteti magát;

b) vízitársulat esetén a tagok (képviselőik) érdekeltségi egység arányában számított több mint kétharmada jelen van, akik egyben az érdekeltségi területnek legalább 51%-át képviselik.

(6) A tagokra fizetési kötelezettséget megállapító taggyűlés vagy küldöttgyűlés határozata meghozatalánál a tagok érdekeltségük, minden egyéb ügyben egyenlő arányban szavaznak.

(7) Az alapszabály módosításához, illetve a társulat megszüntetéséhez, egyesüléséhez, illetve szétválásához legalább kétharmados többségű taggyűlési határozatra van szükség.

(8) Ha a taggyűlés nem határozatképes, a 8 napon belüli időpontra összehívott második taggyűlés az eredeti napirenden szereplő ügyekben a megjelentek számára és az érdekeltségi arányra tekintet nélkül határozatképes.

39. § (1) A társulat irányító szerve az intézőbizottság, ellenőrző szerve az ellenőrző bizottság. E szerveket a taggyűlés legalább kétharmados többséggel választja meg.

(2) Az intézőbizottság elnökből és legalább két, legfeljebb kilenc tagból áll (a továbbiakban: vezető tisztségviselők). A taggyűlés választja meg az intézőbizottság elnökét, aki egyben a társulat elnöke.

(3) Az ellenőrző bizottság feladata a társulat egész tevékenységére kiterjedő folyamatos ellenőrzés. Az ellenőrző bizottság közvetlenül a taggyűlésnek van alárendelve. Az ellenőrző bizottság elnökből és legalább két tagból áll, az elnököt a taggyűlés választja meg.

(4) Az intézőbizottság és az ellenőrző bizottság ügyrendjét a jogszabályok és az alapszabály keretei között maga állapítja meg.

40. § (1) A társulat felett a törvényességi felügyeletet a cégbíróság látja el.

(2) A társulatok közös érdekeik védelmére - az egyesülési jogról szóló törvény szerint - érdekképviselői szervezetet hozhatnak létre.

A társulat vagyona

41. § (1) A társulat a tagok érdekeltségi hozzájárulásából (a továbbiakban: hozzájárulás), valamint az érintett helyi önkormányzat és az állam költségvetési, illetve egyéb támogatásaiból, továbbá vízitársulat esetén a vállalkozásból származó eredményéből látja el a közcélú feladatait.

(2) A hozzájárulás adók módjára behajtható köztartozás. A hozzájárulás mértékét a taggyűlés állapítja meg. A taggyűlés az alapszabályban meghatározott feltételek szerint a hozzájárulás mértékét mérsékelheti, illetve megfizetését meghatározott időre felfüggesztheti. A hozzájárulást - ha az alapszabály kivételt nem tesz - a tagok

pénzben kötelesek teljesíteni. A víztársulatok taggyűlése által elfogadott érdekeltségi hozzájárulás a közfeladatok teljesítésével nyújtott szolgáltatás ellenértéke.

(3) A társulat tagja a vele szemben megállapított hozzájárulás felülvizsgálatát a taggyűlési határozat közlésétől számított 30 napon belül a bíróságtól kérheti.

42. § (1) Az állami és a helyi önkormányzati támogatás, valamint a tagok hozzájárulása a társulat tulajdonába kerül, kivéve, ha jogszabály szerint az állami támogatással az önkormányzat számol el, illetőleg az alapszabály a természetbeni hozzájárulás tekintetében eltérően rendelkezik.

(2) A víztársulat közfeladata ellátásához szükséges elkülönített vagyona és a vállalkozásaiból származó nyeresége a tagok között nem osztható fel.

(3) A víztársulat a közfeladatok ellátásához szükséges elkülönített vagyonával gazdasági társaságot, közhasznú társaságot, alapítványt nem hozhat létre, gazdasági társaságban, közhasznú társaságban érdekeltséget nem szerezhet, alapítvány részére pénzbeli vagy egyéb hozzájárulást nem teljesíthet. A közfeladat ellátásához szükséges elkülönített vagyon: a számvitelről szóló 1991. évi XVIII. törvény 1. számú melléklete szerinti, a tárgyévet megelőző év mérlegében kimutatott jegyzett tőke, valamint a közfeladatok ellátásához a tárgyévben juttatott pénzeszköz, továbbá a jegyzett tőkén felüli saját tőkéből a jegyzett tőke összegének 8%-a.

(4) A víztársulat tartozásaiért saját vagyonával felel. A tagok a társulat tartozásaiért nem felelnek.

(5) A víztársulat a vállalkozási tevékenységből származó eredményét elsősorban közfeladatai ellátására köteles fordítani.

43. § (1) A társulat tagja a társulat szervei által a tagsági jogviszonyával kapcsolatban hozott - jogszabályba vagy alapszabályba ütköző - határozat felülvizsgálatát bíróságtól kérheti.

(2) A jogsértő határozat felülvizsgálatára irányuló keresetet a határozat kézbesítésétől számított 30 napon belül kell benyújtani. A keresetindításra megállapított határidő elmulasztása jogvesztő. A kereset benyújtásának halasztó hatálya nincs, a határozat végrehajtását azonban a bíróság felfüggesztheti.

BH2000. 132. *A vízgazdálkodási társulat az érdekeltségi hozzájárulás megfizetésére kötelezés körében nem minősül közigazgatási szervnek. A kereset elbírálása az illetékes helyi bíróság hatáskörébe tartozik [1995. évi LVII. tv. 34. § (2) bek., (5) bek., 35. § (1) bek., 43. § (1) bek., Pp. 22. § (1) bek., 23. § (1) bek. f) pont, 324. § (2) bek.].*

A társulat megszűnése

44. § (1) A társulat megszűnik, ha

- a) elhatározza a jogutód nélküli megszűnését (feloszlását);
- b) másik társulattal egyesül vagy több társulatra szétválik;
- c) a víziközmű-társulat az alapszabályában meghatározott közcélú feladatát megvalósította;
- d) a víztársulatot a bíróság felszámolási eljárás során megszünteti;
- e) a cégbíróság megszüntnek nyilvánítja;
- f) a cégbíróság hivatalból elrendeli a törlését.

(2) A társulat más gazdálkodó szervezetté nem alakulhat át.

(3) A társulat megszűnése esetén végelszámolásra kerül sor.

(4) A társulatok jogutód nélküli megszűnése esetén a közfeladat ellátásához szükséges vagyon - a helyi vízgazdálkodási közfeladatot egyébként ellátni köteles - önkormányzatra vagy az államra száll.

(5) Ha a társulat megszűnését követően a közfeladatot az állam látja el, az ehhez szükséges vagyont a vízügyi igazgatás területi szerve, illetőleg a vizek és vízellátásművek kezelésére létrehozott kizárólagos vagy többségi állami tulajdonú gazdálkodó szervezetek veszik át a mezőgazdasági vízgazdálkodási célokat szolgáló vagyon kivételével, amelynek átvételéről a mezőgazdasági vízszolgáltatás és vízkárelhárítás feladatait ellátó miniszter gondoskodik.

X. Fejezet

Záró rendelkezések

45. § (1) Ez a törvény 1996. január 1. napján lép hatályba. Ezzel egyidejűleg a vízügyről szóló 1964. évi IV. törvény és a módosításáról szóló 1968. évi 30. törvényerejű rendelet, valamint az 1984. évi 1. törvényerejű rendelet, továbbá a vízgazdálkodási társulatokról szóló 1977. évi 28. törvényerejű rendelet, a módosításáról szóló 1984. évi 32. törvényerejű rendelet és az 1993. évi CIII. törvény 1-3. §-ai, a kormányzati munkamegosztás megállapításával

összefüggésben egyes törvények módosításáról szóló 1990. évi LXVIII. törvény 1. §-a, a helyi önkormányzatok és szerveik, a köztársasági megbízottak, valamint egyes centrális alárendeltségű szervek feladat- és hatásköreiről szóló 1991. évi XX. törvény 86-91. §-ai, az egyes állami tulajdonban lévő vagyontárgyak önkormányzatok tulajdonba adásáról szóló 1991. évi XXXIII. törvény 55. §-a, valamint a vízügyi és egyes közlekedési törvények, törvényerejű rendeletek módosítása a koncesszióról szóló 1991. évi XVI. törvénnyel összefüggésben című 1992. évi XXXIX. törvény 1-3. §-ai hatályukat veszítik.

(2)

(3)

(4) Vízvezetési szolgálat megállapításával kapcsolatban indult és e törvény hatálybalépésekor még folyamatban lévő ügyekben - ha a vízügyi hatóság már meghozta az elsőfokú határozatot - az 1964. évi IV. törvény 34. §-át kell alkalmazni.

(5) E törvénynek a társulatok felügyeletére vonatkozó rendelkezését - a törvény hatálybalépésekor működő társulat esetén - a cégjegyzékbe történő bejegyzést követően kell alkalmazni.

(6) A törvény hatálybalépésekor működő társulatok a hatálybalépéstől számított egy éven belül kötelesek e törvény alapján új alapszabályt készíteni, és azt a cégbírósághoz nyilvántartásbavétel céljából benyújtani. A cégbíróság a bírósági cégnyilvántartásról és a cégek törvényességi felügyeletéről szóló 1989. évi 23. törvényerejű rendelet 14. §-ának (3) bekezdése szerinti pénzbírsággal sújthatja azt a társulatot, amely az e bekezdésben meghatározott időpontig nem kéri bejegyzését a cégjegyzékbe.

(7) Felhatalmazást kap a Kormány

a) a vízbázisok, a távlati vízbázisok, illetőleg az ivóvízellátást szolgáló vízellátási létesítmények védőidomára, védőterületére (védősávjára) vonatkozó szabályoknak;

b) a vizekkel és a közcélú vízellátási létesítményekkel kapcsolatos fenntartási feladatokra vonatkozó szabályoknak;

c) a vízgazdálkodási feladatokkal összefüggő alapadatok gyűjtésének, feldolgozásának, szolgáltatásának - a személyes adatok védelméről és a közérdekű adatok nyilvánosságáról szóló törvény rendelkezéseivel összhangban -;

d) a társulatok megalakulásával, működésével, megszűnésével, az e törvényen alapuló és a társulat belső szabályozási feladatkörébe nem utalt közcélú érdekeltségi hozzájárulással kapcsolatos szabályok;

e) a vízgazdálkodással kapcsolatos hatósági jogkör gyakorlására vonatkozó szabályok;

f) a vízgazdálkodás országos koncepciójának végrehajtásához kapcsolódó nemzeti programok;

g) a szennyvíz-elvezetési agglomerációk lehatárolásának és települési jegyzékének;

h) a szennyvízgyűjtő hálózatok és szennyvíztisztító telepek minősítési kritériumainak;

i) az ivóvízminőség-javító program megvalósítását szolgáló célleírányzat igénybevitelére, folyósítására, felhasználására, a felhasználás ellenőrzésére és a program teljesítését ellátó szervezetre, továbbá a települési szennyvíz-elvezetési és -tisztítási nemzeti program támogatási rendszerére vonatkozó szabályok,

j) a települési szennyvíztisztításra vonatkozó nyilvántartási és jelentési kötelezettség;

k) az emberi fogyasztásra szolgáló víz (ivóvíz), valamint a fürdővíz minőségi követelményeire, továbbá a vízminőség ellenőrzésére vonatkozó szabályok
rendeletben történő megállapítására.

(8) Felhatalmazást kap a miniszter

a) a vízgazdálkodás általános szakmai követelményeinek, képesítési előírásainak, a vízrajzi feladatoknak és a vízkészletekbe történő beavatkozás szabályainak;

b) a Területi Vízgazdálkodási Tanács összetételének és működési szabályainak;

c) a vízgazdálkodás országos és területi rendjének;

d) a vízjogi engedélyezési eljáráshoz szükséges tervdokumentáció tartalmi előírásainak és a kérelmek mellékleteinek;

e) a mezőgazdasági vízszolgáltatás és vízkárelhárítás feladatait ellátó miniszterrel együttesen a mezőgazdasági vízszolgáltató művek üzemeltetésének;

f) a vízimunkáknak, a vízellátási létesítményeknek és vízhasználatoknak (a vízikönyvnek), a vízkészletek nyilvántartásának;

g) a hasznosításba vonható vízkészleteknek - a vizek használatbavételének, illetve a vizek hasznosítási lehetőségének megőrzése céljából -;

h) az ivóvízminőség-javító program forrását szolgáló célleírányzat terhére történő költségvetési támogatás mértékére és igénybevitelére vonatkozó szabályok
rendeletben történő megállapítására.

(9) A vízgazdálkodással, valamint a vizek védelmével összefüggő érdekek érvényesítését a Magyar Köztársaság két- vagy többoldalú nemzetközi együttműködési, tájékoztatósi, segítségnyújtási megállapodásokkal is elősegíti,

különösen a szomszédos országokkal való kapcsolatában. Nemzetközi szerződés hiányában is figyelemmel kell lenni más államok - különösen a szomszédos országok - vízgazdálkodással összefüggő érdekeire.

(10) A 15. § (7) bekezdése szerinti rendelkezést legkésőbb 2010. december 22-ig kell végrehajtani.

BH1999. 561. *Vízgazdálkodási társulatok jogszabályban elrendelt, új alapszabály készítésére vonatkozó kötelezettségének teljesítésénél irányadó szabályok [1995. évi LVII. tv. 36. § (2) bek., 38. § (8) bek., 45. § (6) bek., 160/1995. (XII. 26.) Korm. r. 5. § (3) bek.].*

45/A. § Ez a törvény a Magyar Köztársaság és az Európai Közösség és azok tagállamai közötti társulás létesítéséről szóló, Brüsszelben, 1991. december 16-án aláírt Európai Megállapodás tárgykörében, a megállapodást kihirdető 1994. évi I. törvény 3. §-ával összhangban

a) a települési szennyvíztisztításról szóló 91/271/EGK tanácsi irányelvvvel az agglomeráció és a lakosegyenérték fogalmak tekintetében,

b) az emberi fogyasztást szolgáló víz minőségéről szóló 98/83/EK tanácsi irányelvvvel,

c) a közösségi cselekvés kereteinek a vízpolitika területén történő meghatározásáról szóló 2000/60/EK parlamenti és tanácsi irányelvvvel

összeegyeztethető szabályozást tartalmaz.

1. számú melléklet az 1995. évi LVII. törvényhez

Fogalom meghatározások

E törvény alkalmazásában

1. *árvízmentesítés*: a mederből kilépő vizek, árvizek kártételei elleni megelőző tevékenység, amely az elönthető területet (árteret) árvízvédelmi művek (töltések, falak, árvízcsúcscsökkentő tározók, árapasztó csatornák) létesítésével mentesíti (mentesített ártér) a rendszeres elöntéstől;

2. *ásványvíz*: olyan természetes felszín alatti víztartóból vagy vízádóból származó víz, amelynek ásványi anyag tartalma jellemzően eltér a rendszeres emberi fogyasztásra szolgáló ivóvíztől, és annak összetétele megfelel a vonatkozó jogszabályban meghatározott (így például biológiai, kémiai) határértékeknek;

3. *csatorna*: egy vagy egyidejűleg több vízgazdálkodási feladat (vízátvezetés, vízpótlás, belvízelvezetés, mezőgazdasági és egyéb vízszolgáltatás) ellátására alkalmas vízilétesítmény;

4. *elhabolás*: víz (folyó, patak, csatorna, tározó, tó) hullámzó mozgásának hatására a partban keletkezett rongálódás;

5. *elsőrendű árvízvédelmi vízi létesítmény*: a vízfolyások mentén lévő vagy létesülő - a miniszter által - fővédelmi művé nyilvánított, három vagy több település árvízvédelmét szolgáló (térsvégi) árvízvédelmi létesítmény (így például töltés, fal, magaspárt, árvízi tározó, árapasztó csatorna), továbbá a folyó nyílt árterében fekvő település árvízmentesítését szolgáló körtöltés;

6. *érdekelt*: az a természetes vagy jogi személy, jogi személyiséggel nem rendelkező gazdasági társaság, aki/amely az érdekeltségi területen ingatlantulajdonnal rendelkezik, illetve ingatlant használ;

7. *érdekeltségi terület*:

a) víziközmű-társulat esetén azok a területek, amelyeken az általuk megvalósított vízilétesítmények szolgáltatása (vízellátás, szennyvízelvezetés, belterületi csapadék- vagy talajvízelvezetés) igénybe vehető;

b) víztársulat esetén azt a területet, amelyről a vizek természetes úton a befogadóba (mások tulajdonában lévő vízfolyásokba, tavakba, vízilétesítményekbe) jutnak, illetve elvezethetők - ide nem értve az e törvény 2. és 3. számú melléklete szerinti vizekkel, vízilétesítményekkel való közvetlen kapcsolatot - és amely területek felszín alatti vagy felszíni vizeire a társulati közcélú vízimunkák, megépített vízilétesítmények hatást gyakorolnak;

8. *gyógyvíz*: olyan ásványvíz, amelynek bizonyítottan gyógyhatása van és gyógyászati felhasználásának engedélyezése külön jogszabályok szerint történik;

9. *ivóvíz*: a rendszeres emberi fogyasztásra alkalmas a fizikai, a kémiai, a bakteriológiai, a toxikológiai és a radiológiai határértékeknek megfelelő víz;

10. *közérdek mértéke*: a közfeladatoknak a külön jogszabályban meghatározott személyi és tárgyi feltételekre is figyelemmel megállapított színvonalon történő ellátása;

11. *közfeladat*: az államnak, a helyi önkormányzatnak és a társulatnak az e törvényben megjelölt feladatai, továbbá a tulajdonukban, illetve használatukban lévő vizek és vízilétesítmények tulajdonlásából vagy használatából eredő feladatai;

12. *meder*: a vízfolyást vagy állóvizet magában foglaló természetes mélyedés vagy kiépített terepalakulat, amelyet meghatározott partvonalig a víz rendszeresen elborít;

a) *nagyvízi meder*: a vízfolyást vagy állóvizet magában foglaló terület, amelyet az árvíz levonulása során a víz rendszeresen elborít;

b) *nagyvízi meder kezelés*: a terület hasznosítása és használata, a terület felmérése és nyilvántartása, megóvása, őrzése, fenntartása érdekében végzett tevékenység;

13. *Mezőgazdasági célú vízgazdálkodás*: a mezőgazdaság feladatait, érdekeit szolgáló vízhasznosítási és vízkárelhárítási tevékenység, a kizárólagos állami tulajdonban lévő vizek és közcélú vízellátási létesítményekkel összefüggő feladatok, valamint a vízügyi hatósági hatáskör gyakorlása kivételével;

14. *regionális víziközmű*: az egymással oly módon összefüggő - műszakilag elkülönítve gazdaságosan nem üzemeltethető - víziközművek, melyek egységes rendszert alkotnak, és a rendszer több települést (megyét) átfogó, összefüggő földrajzi területen (országgrész, régió) nagyszámú, jellemzően vízbázistól távol fekvő település részére a vízkitermelést, -tisztítást, -elosztást - amelyhez a fogyasztók közműves ivóvízellátása, szennyvízelvezetés is tartozhat - látják el.

15. *szennyvízelvezetéssel összefüggő*

a) *agglomeráció*: olyan terület, amelyen belül a népesség és/vagy a gazdasági tevékenység elegendően koncentrált ahhoz, hogy a települési szennyvizet összegyűjtsék, szennyvíztisztító telepre és végső kibocsátási pontra vezessék,

b) *lakosegyenérték*: szerves, biológiailag lebontható terhelés, amelynek ötnapos biokémiai oxigénigénye (BOI 5) 60 g oxigén/nap;

16. *termálvíz*: minden olyan felszín alatti (vízadó rétegből származó) eredetű víz, melynek kifolyó (felszínen mért) hőmérséklete 30 °C, vagy annál magasabb;

17. *védmű*: a vizek kártételei elleni védekezéshez szükséges vízellátási létesítmény;

18. *védőidom*: az üzemelő, illetve tervezett vízkivételi műveket körülvevő felszín alatti térrész, amelyet a vízkivétel - mennyiségi, minőségi - védelme érdekében a környezeténél fokozottabb biztonságban kell tartani;

19. *védőterület (ideértve a védősávot)*: az üzemelő, illetve a tervezett vízkivételi műveket körülvevő terület, amelyet a vízkivétel - mennyiségi, minőségi - védelme érdekében a környezeténél fokozottabb biztonságban kell tartani;

20. *vízbázis*: vízkivételi művek által igénybe vett vagy arra kijelölt terület, illetőleg felszín alatti térrész és az onnan emberi fogyasztásra, illetve hasznosításra kitermelhető vízkészlet a meglévő vagy a tervezett vízbeszerző létesítményekkel együtt;

21. *vízfolyás*: minden olyan természetes vagy mesterséges terepalakulat, amelyben állandóan vagy időszakosan víz áramlik;

22. *vízgazdálkodás*: a vizek hasznosítása, hasznosítási lehetőségeinek megőrzése, a vizek kártételei elleni védelem és védekezés (vízkárelhárítás);

23. *vízhasználat*: az a tevékenység, amelynek következménye a víz lefolyási, áramlási viszonyainak, mennyiségének, minőségének, továbbá a medrének, partjának a víz hasznosítása érdekében való befolyásolása;

24. *vízhasználó*: az a természetes személy, jogi személy és a természetes személyek jogi személyiséggel nem rendelkező gazdasági társasága, aki (amely) vizet szolgáltatás teljesítésére vagy saját céljaira vesz igénybe;

25. *vízimunka*: az a tevékenység, amelynek az a rendeltetése, hogy a víz lefolyási, áramlási viszonyait, mennyiségét vagy minőségét, medrét, partját a vizek kártételeinek elhárítása, a víz hasznosítása, minőségének és mennyiségének megfigyelése, ásványi és földtani kutatások végzése, ásványi nyersanyag kitermelése céljából befolyásolja;

26. *vízellátási létesítmény*: az a mű (víziközmű), műtárgy, berendezés, felszerelés vagy szerkezet, amelynek rendeltetése, hogy a vizek lefolyási, áramlási viszonyait, mennyiségét vagy minőségét, medrének vagy partjának állapotát, a vizek kártételeinek elhárítása, a vizek hasznosítása - ideértve a víziközművekkel végzett közüzemi tevékenységgel nyújtott szolgáltatást -, minőségének és mennyiségének megfigyelése, illetve ásványi és földtani kutatások végzése céljából vagy ásványi nyersanyag kitermelése céljából befolyásolja;

a) *közcélú vízellátási létesítmény*: amely az államnak, illetve a helyi önkormányzatnak törvényben meghatározott vízgazdálkodási feladatait, különösen a víziközművekkel nyújtott szolgáltatást, a vizek kártételei elleni védelmet, a vízkészletek feltárását, megóvását, hasznosítását, pótlását és állapotának figyelemmel kísérését, a vízkészlettel való gazdálkodását szolgálja;

b) *saját célú vízellátási létesítmények*: rendeltetésük szerint üzemi, háztartási, mezőgazdasági vízellátást (így például szennyvízelhelyezést, átvezetést, tisztítást, öntözést) vízkárelhárítási, víztisztítási, vízerő hasznosítási feladatokat ellátó művek;

27. *vízikönyv*: a vízimunkákkal, a vízellátási létesítményekkel és a vízhasználatokkal kapcsolatos jogok és kötelezettségek közhitelű nyilvántartása;

28. *vízkárr*: a vizek többletéből vagy hiányából származó kár;

29. *vízkezelés-gazdálkodás*: azoknak a tevékenységeknek az összessége, amelyeknek célja a vizek használatára irányuló igények kielégítése oly módon, hogy ennek következtében a vizek állapotában visszafordíthatatlan változás ne következzen be és a vízkészlethez való hozzáférés lehetősége ne csökkenjen;

30. *vizek kártételei elleni védelem és védekezés (vízkárelhárítás)*: a károsan sok vagy károsan kevés víz elleni szervezett tevékenység;

31. *vízszolgáltatások*: az állam, illetve a helyi önkormányzatok közfeladataival összefüggő, különösen a vízigények kielégítésére, a szennyvizek elvezetésére, illetőleg a használt vizek ártalommentes elhelyezésére, a vízkészletek védelmére irányuló közfeladatok, különösen

a) a felszíni vagy felszín alatti víz kitermelése, duzzasztása, tárolása, kezelése és elosztása,

b) a szennyvíz összegyűjtése és kezelése, amelyet ezt követően a felszíni vizekbe juttatnak;

32. *lakott terület*: a település közigazgatási területének belterületi része, valamint az övezeti besorolástól függetlenül minden olyan külterületi településrész, ahol a nyilvántartott földrészeket (ingatlanokat) tekintve legalább 50%-ban állandó tartózkodási hely szerint bejelentett (nyilvántartott) lakosság él, és a területfelhasználás, valamint az infrastruktúra-hálózat kialakítása a települést érintő - jóváhagyott - országos és térségi területrendezési tervekkel összhangban lévő településrendezési eszközöknek megfelel;

33. *ivóvízminőség-javító program (intézkedési terv)*: az emberi fogyasztásra szolgáló vízre (ivóvízre) vonatkozó - jogszabályban meghatározott - minőségi követelményeket kielégítő cél megvalósítására irányuló feladatok összessége;

34. *árvízi tározó*: olyan ideiglenes víztartásra szolgáló árvízvédelmi vízi létesítmény, amely elsődlegesen az élet- és vagyónbiztonság megteremtését (vész-, szükség- és árapasztó tározó), továbbá egyéb hasznosítási célok elérését is szolgálja. Árvízvédelmi célú elárasztására csak rendkívüli árvízi esemény esetén kerül sor.

2. számú melléklet az 1995. évi LVII. törvényhez

Az állam kizárólagos tulajdonában lévő folyók, patakok, holtágak, mellékágak és azok medre

Az állam kizárólagos tulajdonában vannak:

1. a törvény 6. §-a szerinti, az államhatárt alkotó vagy metsző folyók, valamint

a) a Duna-völgyben:

aa) Mosoni-Duna	124 km
ab) Szentendrei-Duna	32 km
ac) Ráckevei-Duna	58 km
ad) Marcal	22 km
ae) Sió	121 km

b) a Tisza-völgyben

ba) Zagyva	125 km
bb) Hortobágy-Berettyó	79 km
bc) Kettős-Körös	37 km
bd) Hármás-Körös	91 km

2. az 1. pontban felsorolt folyók árapasztó medrei;

3. az egyes állami tulajdonban lévő vagyontárgyak önkormányzatok tulajdonába adásáról szóló 1991. évi XXXIII. törvény által nem említett holtágak és mellékágak;

4. az államhatárt alkotó vagy metsző, valamint a 20 m³ másodpercenkénti torkolati vízszállítást meghaladó vízfolyások.

3. számú melléklet az 1995. évi LVII. törvényhez

Az állam kizárólagos tulajdonában lévő vízellétesítmények

Az állam kizárólagos tulajdonában lévő vízelétesítmények:

1. a törvény 6. §-a szerinti, az államhatárt alkotó vagy metsző csatornák, valamint

- a) Duna-Tisza-csatorna,
- b) Kiskunsági-főcsatorna,
- c) Keleti-főcsatorna (KFCS),
- d) Nyugati-főcsatorna,
- e) K-III. és K-IV. jelű főcsatorna,
- f) Nagykunsági-főcsatorna (Keleti-ág, Nyugati-ág, NK III-2),
- g) Jászsági-főcsatorna;

2. az 1 millió m³ tározó térfogatot meghaladó állandó jellegű belvíztározók, azok töltő-ürítő csatornáival együtt;

3. az alábbi árvízvédelmi művek közül:

a) azok az elsőrendű árvízvédelmi művek, amelyek kettőnél több település belterületét vagy legalább 1 km²/km² fajlagos kiterjedésű ártéri öblözetet védenek;

b) azok a másodrendű árvízvédelmi művek, amelyek

ba) az elsőrendű árvízvédelmi mű használhatatlanná válása esetén, annak mentesített területén kettőnél több település belterületének ideiglenes védelmére alkalmasak,

bb) az államhatár mentén húzódó, a külföldről betörő vizek ellen védő lokalizációs töltések,

bc) az árvízi tározó töltő-ürítő és határoló vízi létesítményei;

4. a 2. számú melléklet szerinti folyók, valamint az előző pontokban említett csatornák szabályozó művei, hajó- vagy egyéb zsilipei, árvízkapui, folyók duzzasztott terei;

5. regionális víziközműből a közművagyon;

6. a belvízöblözetek és a belvízrendszerek főcsatornáinak közös működtetését segítő összekötő vagy megcsapoló belvízcsatornák és a 2 m³/s torkolati vízszállító-képességet meghaladó belvízcsatornák, valamint az azok működéséhez szükséges műtárgyak;

7. a 2. számú melléklet 4. pontja szerinti vízfolyások - 1 millió m³ árvízi tározó térfogatot meghaladó - tározói, valamint azok árapasztó medrei.